

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MIUNDOMBINU

**MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MIUNDOMBINU
KUHUSU MUSWADA WA SHERIA YA ULINZI WA TAARIFA
BINAFSI, WA MWAKA 2022**

(Kanuni ya 99 (5) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020)

1 Novemba, 2022

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA.....	2
1.0 UTANGULIZI.....	2
1.1 Maelezo ya Jumla	2
1.2 Mwelekeo wa Jumla wakati wa Uchambuzi.....	3
1.3 Njia au Mbinu zilizotumika.....	4
SEHEMU YA PILI.....	5
2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA	5
2.1 Maelezo ya Jumla	5
2.2 Upembuzi wa Maudhui ya Muswada.....	6
2.2.1 Mtazamo wa Jumla	8
2.2.2 Mapitio ya Miongozo ya Ndani ya Nchi.....	12
2.3 Uchambuzi wa Ibara za Muswada	14
SEHEMU YA TATU	15
3.0 MAONI NA USHAURI	15
3.1 Maoni ya Kamati.....	15
3.2 Majumuisho.....	16
SEHEMU YA NNE.....	17
4.0 HITIMISHO.....	17
4.1 Shukurani.....	17
4.2 Wasilisho.....	20

**MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MIUNDOMBINU
KUHUSU MUSWADA WA SHERIA YA ULINZI WA TAARIFA
BINAFSI WA MWAKA 2022**

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya Jumla

Mheshimiwa Spika, Kwa mujibu wa **Kanuni ya 99 (5)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, naomba kuwasilisha Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Miundombinu Kuhusu Muswada wa Sheria ya Ulinzi wa Taarifa binafsi ya Mwaka 2022 (The Personal Data Protection Bill 2022). Muswada huu ulisomwa mara ya kwanza Bungeni wakati wa Mkutano wa Nane wa Bunge, siku ya Alhamisi, tarehe 23 Septemba, 2022. Hatua hiyo ilifuatiwa na uamuzi wako wa kuuleta Muswada huu kwenye Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Miundombinu ukiongozwa na masharti ya **Kanuni ya 97 (1)** na **Kanuni 136 (14)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020.

Mheshimiwa Spika, Kanuni ya 97 (1) ya Kanuni za Bunge niliyoirejea awali, inaitaka Kamati inayohusika ipange kuujadili Muswada mapema iwezekanavyo. Kwa kutambua masharti hayo, mapema wakati wa vikao vya Kamati za Bunge vya tarehe 17 – 28 Octoba, 2022, Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Miundombinu ilianza kuufanyia kazi Muswada huu. Uchambuzi wa Muswada huu ni sehemu muhimu ya utekelezaji wa majukumu ya Kamati kwa mujibu wa **fasili ya 7(1) (b)** cha **Nyongeza ya Nane** ya Kanuni za Bunge.

Mheshimiwa Spika, Madhumuni ya Kamati kuchambua Muswada huu ni kuhakiki mapendekezo katika Muswada huu ili kubaini kama kuna maslahi yoyote kwa Bunge ya kutunga Sheria inayopendekezwa. Kamati ilibaini kwamba kuna Maslahi mahususi katika Muswada huu yenye manufaa yanayoweza kupatikana kwa kuweka masharti ya msingi kuhusu ulinzi wa taarifa binafsi nchini.

1.2 Mwelekeo wa Jumla wakati wa Uchambuzi

Mheshimiwa Spika, Mwelekeo wa Jumla wakati wa Uchambuzi wa Muswada huu ulilenga kuliwezesha Bunge kuzingatia ahadi za Serikali kwa wananchi na misingi ya uendeshaji wa Sekta ndogo ya teknolojia ya habari nchini. Bunge ambalo ni chombo cha uwakilishi wa wananchi linatarajiwa kutengeneza misingi ya kisheria ya kulinda haki za wananchi. Katika sheria hii haki hizo zitalindwa wakati wa ukusanyaji na uchakataji wa taarifa binafsi utakaofanywa na vyombo vya serikali au binafsi kwa namna inayozingatia maslahi ya Umma na uhai endelevu wa taifa letu.

Mheshimiwa Spika, Kwa msingi huo, taarifa hii inalijulisha Bunge kuhusu jambo lililofanyiwa kazi na Kamati, njia na mbinu zilizotumika kuufanyia kazi Muswada huu pamoja na matokeo ya Uchambuzi. Kwa madhumuni ya kuliwezesha Bunge kuamua, Taarifa hii inajumuisha Maoni na Ushauri kuhusu Muswada wa Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi kama inavyoonekana katika Taarifa iliyowekwa mezani mapema leo hii.

1.3 Njia au Mbinu zilizotumika

Mheshimiwa Spika, Kanuni ya 142 ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, imeweka sharti kwa Taarifa ya Kamati kuonesha Njia au Mbinu zilizotumika kufanya kazi inayoripotiwa. Aidha, ili kuliwezesha Bunge lako tukufu kuhakiki uthabiti wa matokeo ya uchambuzi wa Muswada huu, naomba kubainisha njia au mbinu zilizotumika kuufanyia kazi Muswada huu kama ifuatavyo: -

- (a) Kupokea maelezo ya mtoa hoja kuhusu mapendekezo ya Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi. Njia hii iliwezesha Kamati kupata mantiki ya mambo na masharti mbalimbali yanayopendekezwa;
- (b) Kufanya mapitio ya Maudhui ya Muswada kuanzia jina refu la Muswada hadi Sababu na Madhumuni. Lengo la kufanya hivyo ni kubaini masharti ya kisheria yanayopendekezwa kuhusu Ulinzi wa Taarifa Binafsi. Njia hiyo ni muhimu kupata tathmini ya jumla kuhusu kufaa au kutokufaa kwa mapendekezo katika Muswada huu;
- (c) Kuoanisha mapendekezo ya Muswada wa Sheria inayojadiliwa na miongozo mingine katika shughuli za Umma chini ya sekta ndogo ya teknolojia ya Habari;
- (d) Kujadili dhana kuu ya ulinzi wa Taarifa binafsi ambayo ni kiini cha Sheria hii inayokusudiwa kutungwa na Bunge. Njia hii imesaidia kujenga mtazamo mpana kwa ajili ya kuhakiki maudhui ya Muswada kwa kulinganisha na matarajio ya wananchi; na

- (e) Kupokea na kusikiliza Maoni ya Wadau kama inavyoelekezwa na masharti ya Kanuni ya 97(2) na 136(9) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020. Njia hii ililenga kuliwezesha Bunge kuendelea kuzingatia mtazamo wa umma katika utungaji wa Sheria.

Mheshimiwa Spika, Njia hizo kwa ujumla wake zimeuwezesha Kamati kuchambua Muswada huu kwa ukamilifu. Ni imani ya Kamati kuwa matumizi ya njia hizo yanaipa Taarifa hii uwezo wa kulisaidia Bunge kukidhi matarajio ya wananchi wakati wa kuamua kuhusu Muswada huu.

SEHEMU YA PILI

2.0 UCHAMBUZI WA MUSWADA

2.1 Maelezo ya Jumla

Mheshimiwa Spika, Muswada wa Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi, ulifanyiwa uchambuzi kwa kuhakiki mpangilio, masharti, maudhui na dhamira kwa ujumla. Uhakiki ulifanyika kwa mapitio ya jumla ya maudhui na baadaye uchambuzi wa Ibara kwa Ibara. Lengo kuu katika hatua hiyo lilikuwa ni kupata picha halisi ya maudhui na msingi wa masharti ya Sheria yanayopendekezwa. Kwa sababu hiyo, Kamati ilijikita kwenye uchunguzi wa matini (text) ya Muswada ili kujiridhisha:

- (a) Iwapo kuna mahitaji ya Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi;

- (b) Iwapo masharti yanayopendekezwa kuhusu Ulinzi wa Taarifa Binafsi yanaendana na ahadi na mwelekeo wa jumla wa nchi, kanda na dunia;
- (c) Iwapo mpangilio, masharti na maudhui vinakidhi mahitaji ya kuwa na sheria inayopendekezwa; na
- (d) Iwapo Bunge likiupitisha Muswada huu litakuwa limezingatia misingi ya utungaji wa sheria inavyostahili.

Mheshimiwa Spika, Mambo hayo yanaweza kubainika vizuri kwa muundo wa matokeo ya uchambuzi unaoelezwa katika Taarifa hii. Kimtiririko, Taarifa hii inabainisha Upembuzi wa Maudhui ya Ibara za Muswada wa Sheria ili kujiridhisha endapo yanakidhi mahitaji. Kamati inaamini kuwa mtiririko huu utaliwezesha Bunge kufanya uamuzi unaotatua tatizo kuhusu haki za taarifa binafsi kisheria au kuziba ombwe kuhusu taarifa binafsi ipasavyo kwa kuzingatia misingi ya utungaji wa sheria bora.

2.2 **Upembuzi wa Maudhui ya Muswada**

Mheshimiwa Spika, madhumuni ya Uchambuzi wa Muswada huu ni kubaini uthabiti wa masharti na maudhui yanayopendekezwa ili kulishauri Bunge inavyostahili. Kwa ujumla utaratibu wa kibunge wa kushughulikia hoja hadi kufikia uamuzi, unahitaji misingi inayofanikisha uhakiki na upembuzi wa kina wa hoja inayojadiliwa. Kwa sababu hiyo, Kamati imefanya mapitio ya kimaudhui ya Muswada huu ili kuliwezesha Bunge kupata undani wa jambo linalolengwa na Muswada huu.

Mheshimiwa Spika, Kama alivyoeleza mtoa hoja mapema leo hii, Muswada huu ni pendekezo la Sheria inayokusudia kuweka masharti kuhusu ulinzi wa taarifa binafsi wakati wa ukusanyaji na uchakataji wa taarifa hizo, unaofanywa na vyombo vya serikali na binafsi. Kwa madhumuni hayo, jambo kuu la kulichunguza kwa undani ni ulinzi wa taarifa binafsi (Data Protection). Kwa tafsiri ya jumla, ulinzi wa taarifa binafsi (Data protection) ni ***udhibiti wa kisheria wa taarifa binafsi (personal data) katika upatikanaji, uchakataji na matumizi ya taarifa hizo zinazokusanywa na kuchakatwa na vyombo vya serikali au binafsi.***

Mheshimiwa spika, Ulinzi wa taarifa binafsi unawahakikishia wananchi usalama wa taarifa zao ili kulinda heshima na kuhifadhi utu wao. Aidha, kukosekana kwa ulinzi wa taarifa binafsi kunaweza kuwa na madhara kwa usalama wa mtu mmoja mmoja na jamii kwa ujumla. Kwa sababu hiyo, ukusanyaji na uchakataji wa taarifa binafsi (personal Data) katika vyombo vya serikali na binafsi unahitaji kuwekewa misingi na masharti ili kudhibiti matumizi ya taarifa hizo.

Mheshimiwa Spika, Kutokana na umuhimu huo, Kamati ilihitaji kubaini pengo la kisheria kuhusu udhibiti wa taarifa binafsi zinazokusanywa na kuchakatwa na vyombo vya serikali au binafsi. Ubainishaji wa pengo hilo ulifanyika kwa kupata mtazamo wa jumla kuhusu udhibiti huo pamoja na mwelekeo unaotolewa na miongozo mbalimbali ya uendeshaji wa nchi yetu kama ifuatavyo:-

2.2.1 Mtazamo wa Jumla

Mheshimiwa Spika, Mtazamo wa jumla kuhusu ulinzi wa taarifa binafsi (Personal Data Protection) umejengwa kwa kamati kupitia machapisho mbalimbali yanayohusu udhibiti wa taarifa zinazokusanywa ulivyo duniani, Afrika na kikanda. Utaratibu huo unaweza kutoa uzoefu juu ya **“Udhibiti wa kisheria wa taarifa binafsi (personal data) katika upatikanaji na matumizi ya taarifa hizo ambazo hukusanywa na kuchakatwa na vyombo vya serikali au binafsi.”**

Mheshimiwa Spika, Kupitia machapisho mbalimbali, Kamati ilibaini kuwa dhana ya ulinzi wa taarifa binafsi inahitaji kuwekewa masharti ya kisheria ili kulinda usalama na utu wa watu katika kila nchi. Mahitaji hayo yamebainika katika mapitio ya misingi (principles) ya ulinzi na faragha za taarifa binafsi iliyowekwa na Shirika la Elimu, Sayansi na Utamaduni la Umoja wa Mataifa (UNESCO). Miongoni mwa misingi hiyo ni masharti ya kutumia taarifa binafsi kwa kuzingatia usitirifu (Confidentiality).

Mheshimiwa Spika, Kutokana na misingi ya ulinzi (Protection) na faragha (Privacy) iliyobainishwa na UNESCO, Kamati imeridhika kwamba, upo umuhimu wa kuweka masharti ya ukusanyaji na uchakataji wa taarifa binafsi nchini katika vyombo vya serikali na binafsi kwa namna inayozingatia usitirifu wa taarifa hizo (Data confidentiality).

Mheshimiwa spika, Kwa upande wa Kikanda, Kamati ilitafuta uzoefu ndani ya nchi wanachama wa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC) na kwenye nchi za Afrika Mashariki. Lengo ni kujifunza namna nchi nyingine zinavyodhibiti taarifa binafsi zilizokusanywa na kuchakatwa katika vyombo vya serikali na binafsi. Uzoefu huo ni sehemu muhimu ya kuliwezesha Bunge kuamua kuupitisha au kutokuupitisha Muswada huu.

Mheshimiwa Spika, Kwa upande wa SADC, Jumuiya hiyo iliweka Sera inayotoa mwongozo kuhusu usawa wa Sheria zinazohusu ulindwaji wa taarifa na tekinolojia ya habari. Sera hiyo pamoja na mambo mengine inasisitiza nchi wanachama kuwa na mifumo itakayosaidia kupambana na ukiukwaji wa haki ya ulinzi wa taarifa binafsi katika ukusanyaji, uchakataji, usambazaji, uhifadhi na utumiaji wa taarifa hizo. Kwa msisitizo huo, Tanzania ambayo ni miongoni mwa nchi wanachama wa SADC, inahitaji Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi (Personal Data Protection Act). Hivyo, Muswada huu umeletwa katika muktadha unaoendana na hali halisi.

Mheshimiwa spika, Kwa kuongeza uelewa, Kamati imepitia mwongozo wa sheria kuhusu masuala ya kimtandao wa mwaka 2008 wa Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC). Mwongozo huu unabainisha maeneo muhimu kwa nchi wanachama kuzingatia katika utungaji wa sheria za kimtandao ikiwemo kulinda taarifa binafsi za watumiaji wa mitandao. Kuhusu ulinzi wa taarifa

binafsi, mwongozo huo unasisitiza wajibu kwa vyombo vinavyokusanya na kuchakata taarifa binafsi kuzingatia haki za mhusika wa taarifa (Data Subject).

Mheshimiwa Spika, kutokana na msisitizo huo, Kamati ilibaini kwamba, Tanzania nayo inahitaji kuwa na Sheria inayotaja wajibu wa vyombo vinavyohusika na ukusanyaji na uchakataji wa taarifa binafsi, kuzingatia haki ya mhusika wa taarifa hizo (Data Subject). Mahitaji hayo pamoja na mengine ni miongoni mwa mambo yanayopaswa kulisukuma Bunge kutunga Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi. Jambo muhimu kwa Bunge lako Tukufu ni kuhakiki masharti ya sheria inayopendekezwa kuhusu ulinzi wa taarifa binafsi na kujiridhisha kama yanaweza kupitishwa kama yalivyo au kurekebishwa kwa kadiri inavyostahili.

Mheshimiwa Spika, kutokana na mtazamo wa jumla duniani, Afrika na kikanda, Kamati ilitafuta uzoefu wa nchi zingine kama vile Kenya na Uganda kwa Afrika Mashariki na Zambia, Madagaska na Botswana kwa nchi za SADC. Katika nchi hizo zimetungwa Sheria zinazohusu udhibiti wa ukusanyaji na uchakataji wa taarifa binafsi (personal Data).¹

---

¹Neno Data ni neno la Kiswahili kama linavyoonekana katika uk. Wa 164, Kamusi Kuu ya Kiswahili, Toleo la 2, mwaka 2016, na English – Swahili Dictionary, Toleo la Tatu, TUKI, 2006, Kamusi Teule ya Kiswahili, Toleo la Pili, 2019, uk. 121, Kamusi ya Kiswahili Sanifu, Toleo la 2TATAKI uk. 59, Toleo la Pili (2004). Kamusi ya Kiswahili sanifu TUKI, 2019, uk. 92, Kamusi ya Karne ya 21, Toleo Nne, 2019 uk. ... na Kamusi Sanifu ya Kompyuta, uk. 49, Kiputiputi, Toleo la kwanza 2011 na Kamusi Sanifu ya Biolojia, Fizikia na Kemia. TUKI UNESCO&SIDA, 1990. Uk. 34

Mheshimiwa Spika, uzoefu unaonesha kuwa nchini Kenya kuna Sheria ya Ulinzi wa Data (Data Protection Act) ya Mwaka 2019. Sheria hiyo imeanzisha Ofisi ya Kamishna wa Ulinzi wa Data inayoongozwa na Kamishna wa Data. Kwa wenzetu wa Uganda, Bunge lilitunga Sheria ya Ulinzi wa Data na Faragha ya mwaka 2019 (Data Protection and Privacy Act, 2019). Sheria hiyo imeanzisha Ofisi ya Ulinzi wa Data Binafsi chini ya Mamlaka ya Taifa ya Teknolojia ya Habari (National Information Technology Authority – NITA). Kwa upande wa Zambia, Bunge lilitunga Sheria ya Ulinzi wa Data ya Mwaka 2021 (Data Protection Act, 2021). Sheria hiyo ya Zambia, imeanzisha Ofisi ya Kamishna wa Data na kuweka utaratibu wa kuwa na Wakaguzi wa Data. Katika nchi ya Botswana ilitunga sheria ya ulindaji wa Data mwaka 2018 (Data Protection Act, 2018) na inasimamiwa na Tume ya Ulinzi wa Data. Pia katika nchi ya Madagasca ilipitisha sheria ya Ulinzi wa Data na Faragha (Data Protection and Privacy Act, 2014) sheria hiyo imeanzisha Tume ya ulinzi wa Data na Faragha.

Mheshimiwa Spika, jambo la kujifunza linalotokana na uzoefu huo ni kwamba, kati ya mwaka 2019 na 2021 kwenye Kanda ya Afrika Mashariki na upande wa SADC, suala la masharti ya Sheria kuhusu Data binafsi limepewa msukumo maalumu. Katika mifano rejea, nchi ya karibuni kuwa na Sheria yenye madhumuni kama ya Muswada huu ni Zambia, mwaka 2021. Kwetu Tanzania Mwaka huu 2022 na hasa leo, Bunge linajadili

Muswada wa Sheria unaoweka masharti kuhusu Ulinzi wa Taarifa Binafsi (Personal Data). Naomba kulikumbusha Bunge hili kuwa, masharti ya aina hiyo si mapya ndani ya SADC, Afrika Mashariki na Duniani kwa ujumla kama nilivyoeleza.

2.2.2 **Mapitio ya Miongozo ya Ndani ya Nchi**

Mheshimiwa Spika, Miongozo ya ndani kuhusu uendeshaji wa nchi inahitaji kuzingatiwa na kuwa rejea muhimu kwa Bunge kufanya uamuzi. Kwa kuzingatia hilo, Kamati ilizingatia Mwongozo Mkuu ambao ni Ilani ya CCM kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2020. Ilani hiyo ni ahadi iliyotolewa kwa wananchi wakati wa Uchaguzi Mkuu. Lengo lilikuwa ni kupima kama matarajio ya Wananchi yanazingatiwa katika Muswada huu. Mwongozo mwingine uliorejewa na Kamati ni Sera ya Taifa ya TEHAMA.

Mheshimiwa Spika, Naomba kulikumbusha Bunge lako tukufu kwamba, Chama Cha Mapinduzi (CCM) kinachoongoza Serikali, kiliwaahidi wananchi kuwa Serikali itasimamia kikamilifu faragha na usiri wa taarifa zao. Ahadi hiyo ilitolewa kupitia Aya ya **61(b)** kwenye ukurasa wa 97 wa Ilani ya CCM ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020.

Aya hiyo inaeleza kuwa Chama cha Mapinduzi kitaisimamia serikali:

“Kuongeza Faragha na usiri wa Taarifa za wananchi katika Mawasiliano kwa kukamilisha kutunga sheria ya kuimarisha ulinzi wa Taarifa na Takwimu”.²

Mheshimiwa Spika, Muswada huu ni sehemu ya hatua za kuzingatia ahadi waliyopewa wananchi kuhusu ulinzi wa taarifa (Data) na Takwimu. Kwa mantiki hiyo, Maoni yanayoboresha masharti ya Sheria inayopendekezwa yanahitajika wakati wa mjadala wa Bunge unaouongoza leo hii. Naliomba Bunge lako tukufu liujadili Muswada huu kwa mtazamo unaojitokeza katika Taarifa ninayoiwasilisha sasa.

Mheshimiwa Spika, zaidi ya Ilani niliyoitaja, mwongozo mwingine uliotumika kujenga mtazamo wa Kamati ni Sera ya Taifa ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano ya mwaka 2016 inayohusu maelekezo juu ya mazingira ya TEHAMA na Udhhibiti wake. Lengo lilikuwa ni kuona kama mwelekeo wa kiseru unaendana na mapendekezo ya masharti katika Muswada huu. Kamati ilibaini kuwa **Aya ya 3.6** ya sera hiyo inatambua suala la kiseru la faragha ya taarifa. Utambuzi huo unaendana na mahitaji ya ulinzi wa taarifa binafsi ambao unawekewa masharti ya kisheru kwa mapendekezo katika Muswada huu.

---

² Halmashauri Kuu ya Taifa ya CCM (2020: 97), **Ilani ya Chama cha Mapinduzi kwa ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020.**

2.3 Uchambuzi wa Ibara za Muswada

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Ibara kwa Ibara ulifanyika kwa kusoma na kutafakari kila sentensi na kila neno katika Muswada. Utaratibu huo unazingatia umuhimu wa Kamati kuhakiki Matini (text) ya Muswada na kuona kama inakidhi matarajio ya sheria inayopendekezwa. Lengo ni kutoa ushauri kwa nia ya kuboresha masharti ya sheria yanayopendekezwa kwa kadri itakavyohitajika. Kusudio ni kuweka msingi wa mtazamo wa Kamati kuhusu ushauri wake kwa Bunge. Naomba kulihakikishia Bunge hili kuwa, Kamati ililazimika kusoma na kutafakari neno kwa neno ili kupendekeza marekebisho yaliyohitajika.

Mheshimiwa Spika, Baada ya uchambuzi, Kamati ilibani mambo yafuatayo:-

- (a) Ibara arobaini na tisa (49) kati ya Ibara 65 zinajitosheleza na zinafaa kupitishwa kama zilivyo;
- (b) Ibara kumi na sita (16) zinastahili kurekebishwa ili Sheria inayopendekezwa itungwe kwa kuzingatia mambo ya msingi na maslahi ya wananchi wanaowakilishwa katika Bunge hili; na
- (c) Vipengele viwili (2) vya Jedwali linalohusu Taratibu za Bodi ambalo linaanzishwa chini ya Ibara ya 8(6) vinahitaji kurekebishwa ili viendane na maudhui ya Sheria inayopendekezwa.

Mheshimiwa Spika, kutokana na matokeo hayo, mtoa hoja, Waziri wa Habari, Mawasiliano na Teknolojia ya Habari, aliafikiana na Kamati kuhusu baadhi ya marekebisho yaliyopendezwa. Kwa muafaka huo Waziri aliandaa Jedwali la marekebisho lililofikishwa mbele ya Kamati na baadae kuahidi kulileta Bungeni. Kwa mantiki hiyo, maoni haya yamezingatia makubaliano kati ya Kamati na Mtoa Hoja. Nichukue fursa hii kwa niaba ya Kamati, kuipongeza Serikali kwa kuzingatia maoni ya msingi yenye maslahi kwa wananchi na Taifa kwa ujumla.

SEHEMU YA TATU

3.0 MAONI NA USHAURI

3.1 Maoni ya Kamati

Mheshimiwa Spika, Kutokana na uchambuzi wa maudhui na masharti mbalimbali katika Muswada huu, Kamati inayo maoni na ushauri kama ifuatavyo: -

- (a) Serikali iweke wazi vyanzo vya fedha vitakavyotumika kuendesha shughuli za Tume katika kusimamia mambo ya ulinzi wa Taarifa Binafsi;
- (b) Kwa kuzingatia kwamba, kanuni ni nyenzo muhimu inayofafanua utekelezaji wa masharti ya sheria inayohusika, Serikali isimamie vyema utungaji wa Kanuni za Sheria hii ili zisipishane na dhamira ya Bunge na zisikose uhalisia;

- (c) Haki ya wahusika wa Taarifa (data subjects) walioachana na taarifa zilizokusanywa kuendelea kuhusishwa na taarifa hizo tofauti na utashi wao izingatiwe katika utekelezaji wa sheria inayopendekezwa. Aidha, Stahili ya Marehemu kuhusu ulinzi wa taarifa zake iwekewe utaratibu wa kuizingatia;
- (d) Ili kuwezesha utekelezaji bora wa Sheria inayotungwa na Bunge, vigezo au sababu zinazoweza kutumiwa kufuta usajili wa Mkusanyaji au Mchakataji wa Taarifa Binafsi viwekwe wazi; na
- (e) Kwa madhumuni ya kuzingatia misingi ya utawala bora wakati wa utekelezaji wa Sheria hii, ni vizuri kuzingatia suala la jinsia katika uteuzi wa wajumbe wa bodi.

3.2 Majumuisho

Mheshimiwa Spika, Maoni haya, yanatokana na matokeo ya Uchambuzi uliofanyika. Aidha, yamezingatia muafaka uliofikiwa kati ya Waziri na Kamati baada ya uchambuzi na mashauriano. Kwa ujumla, matokeo ya uchambuzi, makubaliano ya Kamati na Waziri na maoni haya niliyoyatoa, vitawezesha majadiliano yatakayosaidia Sheria bora inayopitishwa leo.

SEHEMU YA NNE

4.0 HITIMISHO

4.1 Shukurani

Mheshimiwa Spika, kwa mara nyingine tena nakushukuru kwa uamuzi wako wa kuuleta Muswada wa Sheria ya Ulinzi wa Taarifa Binafsi kwenye Kamati ya Bunge ya Miundombinu. Uzoefu wa Wajumbe katika Sekta ya Habari na Mawasiliano umekuwa na mchango wa kutosha wakati wa uchambuzi, Aidha, utayari wa Wajumbe kupokea na kusikiliza maoni ya Wadau umesaidia kupata mawazo yenye tija katika uzingatiaji wa maslahi ya Umma wakati wa kujadili Muswada huu. Kwa hatua hii niwashukuru tena Wadau mbalimbali waliotoa maoni yao kuhusu Muswada huu. Wadau hao ni: -

- a) Tume ya haki za binadamu;
- b) Muungano wa mabenki Tanzania;
- c) Jamii Forum;
- d) Muungano wa Kampuni za simu Tanzania - TAMULOA;
- e) Multi Choice;
- f) Tanganyika Law Society;
- g) Vodacom;
- h) Legal human Centre; na
- i) GSMA.

Mheshimiwa Spika, kwa namna ya pekee, nawashukuru sana Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Miundombinu, kwa

ushirikiano mkubwa waliokuwa nao wakati wa uchambuzi wa Muswada. Weledi walionao na umahiri waliouonesha wakati wa uchambuzi umesaidia kufanikisha ukamilifu wa taarifa hii. Ninaamini kwa taarifa hii, Bunge litakuwa katika nafasi nzuri ya kuamua kwa kuzingatia maslahi ya Umma, Taifa na uhai endelevu wa Tanzania. Aidha, kwa kutambua mchango wa Wajumbe, naomba kuwataja kwa majina kama ifuatavyo: -

1. Mhe. Moshi Seleman Kakoso, Mb – Mwenyekiti
2. Mhe. Anne Kilango Malecela, Mb - M/Mwenyekiti
3. Mhe. Ahmed Mabkhut Shabiby, Mb - Mjumbe
4. Mhe. Zuberi Mohamed Kuchauka, Mb - ”
5. Mhe. Capt. Abbas Ali Hassan Mwinyi, Mb - ”
6. Mhe. Miraji Jumanne Mtaturu, Mb - ”
7. Mhe. Fredrick Edward Lowassa, Mb - ”
8. Mhe. Eng. Mwanaisha Ng’anzi Ulenge, Mb - ”
9. Mhe. Mohamed Maulid Ali, Mb - ”
10. Mhe. Innocent Edward Kalogeris, Mb - ”
11. Mhe. Mbarouk Juma Khatib, Mb - ”
12. Mhe. Ahmed Ally Salum, Mb - ”
13. Mhe. Amina Ali Mzee, Mb - ”
14. Mhe. Rose Vicent Busiga, Mb - ”

15. Mhe. Ally Anyigulile Jumbe Mlaghila, Mb - ”
16. Mhe. Sophia Hebron Mwakagenda, Mb - ”
17. Mhe. Stella Simon Fiyao, Mb - ”
18. Mhe. Aeshi Khalfan Hilaly, Mb - ”
19. Mhe. Abdulaziz M. Abood, Mb - ”
20. Mhe. Innocent Sebba Bilakwate, Mb - ”
21. Mhe. Ghati Zephania Chomete, Mb - ”
22. Mhe. Ahmed Yahya Abdulwakil, Mb - ”
23. Mhe. Bahati Khamis Kombo, Mb - ”
24. Mhe. Angelina Malembeka, Mb - ”

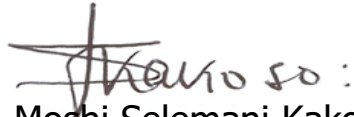
Mheshimiwa Spika, naomba pia kumshukuru Waziri wa Habari, Mawasiliano na Teknolojia ya Habari mhe. Nape Moses Nnauye, na Wataalamu mbalimbali kutoka Serikalini kwa ufafanuzi walioutoa wakati wa uchambuzi wa Muswada. Maelezo yamesaidia kufanikisha kazi ya uchambuzi wa Muswada huu kwa wakati.

Namshukuru pia Katibu wa Bunge, Ndg. Nanelwa Mwihambi, *ndc* na Mkurugenzi wa Idara ya Kamati za Bunge Ndg. Athuman Hussein, *ndc* kwa kuongoza kikamilifu shughuli za Sekretarieti katika kuratibu uchambuzi wa Muswada huu.

Mwisho lakini si kwa umuhimu, namshukuru Ndg. Gerald Magili, Mkurugenzi Msaidizi na Makatibu wa Kamati Ndg. Janeth Malangu na Ndg. Victory Mrema, pamoja na Ndg. Grace Samweli, Msaidizi wa Shughuli za uratibu, kwa kufanikisha kazi za Kamati kama ilivyostahili.

4.2 Wasilisho

Mheshimiwa Spika, baada ya kusema hayo, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Dkt. Moshi Selemeni Kakoso, Mb
MWENYEKITI

**KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE
YA MIUNDOMBINU**

1 Novemba, 2022